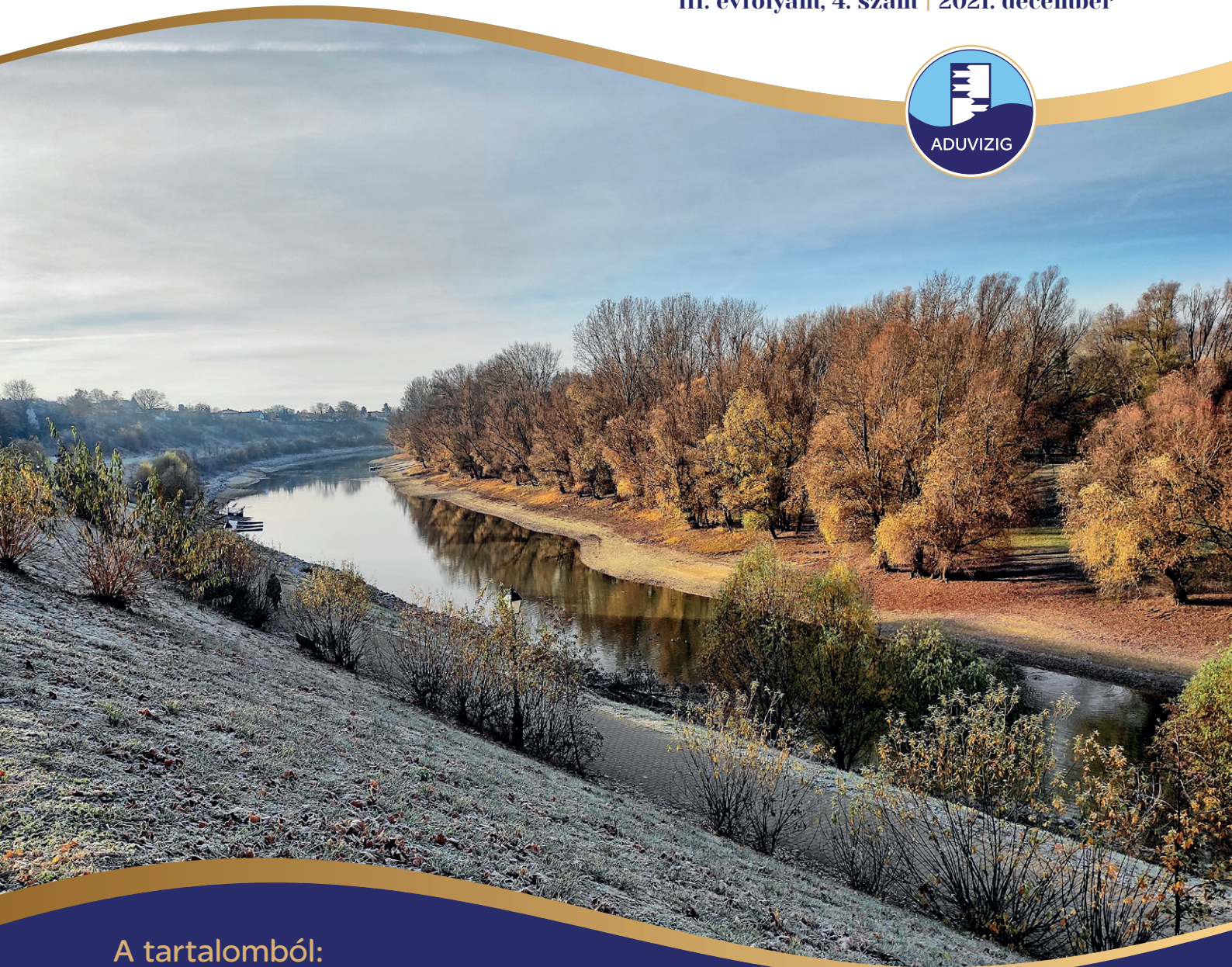

DUNAI HÍRFOLYAM

Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság lapja

III. évfolyam, 4. szám | 2021. december

A tartalomból:

A Sárközi-II. főcsatorna vízpótlása a Duna-völgyi főcsatornából

Országos védelmi gyakorlat Szolnokon

A Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv második felülvizsgálatának aktualitásai

Kékalga gyepek a Sugovicán

Képre álmódott bajai mesék

Interjú Gyuricza Istvánnal

Fotó: Romét Róbert (OVF)

Újságnéző köszönet 3 év után

Az OVF honlapján valamennyi vízügyi igazgatóság újságja megnézhető. Mindig is szerettem az újságokat. A rendszerváltozás idején még lapalapítóként is működtem szűkebb hazámban. Mégse volt elég elhatározás bennem ahhoz, hogy a vízügyi lapok fokozatos eltűnését – tisztelet a kivételeknek! –, tartalmuk lecsúszását lelassítsam, megállítsam. Ehhez kellett egy Hoffmann Imre, akinek igen jó érzéke volt a szakmai kultúrák iránt. A maga területén kiemelkedő eredményei voltak a tűzoltóság hagyományainak megőrzésében, krónikájának megteremtésében.

- „Pista, ha nem csináljátok az újságokat, a kultúrátok nem lesz dokumentálva, és eltűnik!” - 2018 végén ezzel adta ki a parancsot: ismét legyen minden vízügynek saját újságja!

Sokan húzták a szájukat. Ilyen alacsony bérek, ennyi munka mellett még ezt is! A tartalmi kereteket – egyesek szerint segítségként, mások szerint diktátumként – az OVF adta meg. Az eredmény mégis túlszárnyalta a fantáziát. Több újságból akár könyv is készülhetett volna az első számok hossza és tartalomgazdagsága után. Az elmúlt 3 évben azonban a keretek feltöltése arányossá vált. Színes, kulturált, és a szakmaiságot sem nélkülöző lapok jöttek létre.

A kártyával ellentétben itt be lehet tekinteni egymás lapjaiba, és van is miért. Egyaránt visszatükrözik a szakterületek tudását, a szakmaszeretetet, és tartalommal töltik meg a vízügyi család fogalmát. Mindez azoknak köszönhető, akik szívvel-lélekkel készítették és készítik az újságjukat, ötletelnek, kibányásszák a szócikkeket az elfoglalt kollégák fejéből – mondjuk, azt hiszem, ez a legnehezebb –, tudósítanak az eseményekről, összerakják a képeket, szerkesztik a nyersanyagot, és még minden egyebet megtesznek egy jó lapszámért.

Ezáltal megőrzik és tálcán nyújtják át nekünk a szakma, a kultúra, és az összetartozás információit. És ez nekünk, olvasóknak, nagyon jól!

KÖSZÖNET ÉRTE!

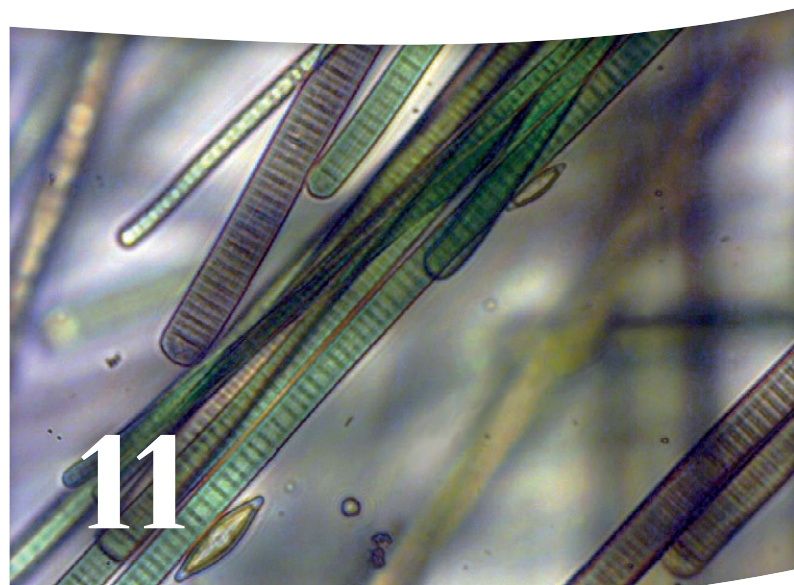
Láng István | főigazgató, OVF

TARTALOM

Víztudomány: A Sárközi II. főcsatorna vízpótlása a Duna-völgyi-főcsatornából - műszaki lehetőségvizsgálat	4
Hírek	7
Hidrometeorológiai tájékoztató: Vízrajzi tájékoztató 2021 III. negyedéről	15
Víz-ügyünk	17
Határainkon túl	18
Víz-tükör: Interjú Gyuricza Istvánnal	19
Egy kis történelem: Elfeledett mesterségek	22
Tanulunk: A továbbképzési ciklus zárása, 2021. évi oktatás	25
Személyi hírek	26
Programajánló: Képre álmódott bajai mesék	26

A Sárközi II. főcsatorna vízpótlása a Duna-völgyi-főcsatornából - műszaki lehetőségvizsgálat

A Sárközi II. öblözet bemutatása

A Sárközi II. főcsatorna a Sárközi vízrendszer három főcsatornájának (Sárközi I., II., III.) egyike. A terület a dunai mélyártér része, és amint a vízrendszer neve is jelzi, a Duna-völgy mélyebb, ezért jellemzően vízenyősebb, részéhez tartozik.

Azonban amíg az I. és III. főcsatornák a teljes hosszukban, és gyakorlatilag a teljes kapacitásuk erejéig öntözővízzel jól elláthatók, addig a II. főcsatorna vízpótlási lehetősége meglehetősen korlátozott.

A 44,7 km hosszú csatorna vízgyűjtő területének nagysága 198 km², ami 41%-a a 476 km² nagyságú Sárközi vízrendszernek. A csatorna felső 11 km-es szakasza jelenleg csak belvízelvezetőként funkcionál, de jelentős vízmozgás az alsóbb szakaszokon sincs. Az 5,5 m³/s kapacitású torkolati szakaszokon vízhasznosítási időszakban – a belvízvédekezések kivételével – 0,0-1,0 m³/s körüli vízszállítás mérhető.

A csatorna alsó, 34 km hosszú szakaszába két ponton lehetséges vízbetáplálás:

- Vízátvezetés a Duna-völgyi-főcsatornából (DVCS) a Csillagosi-összekötő-csatornán keresztül a Sárközi II. csatorna 33+944 cskm szelvényébe,
- Vízátvezetés a Sárközi I. főcsatornából a Homoródi-összekötő-csatornán keresztül a Sárközi II. csatorna 22+968 cskm szelvényébe.

A Csillagosi-összekötő-csatornán keresztül történő vízpótlás a DVCS üzemi vízszintje mellett elégtelen, az itt átvezetett 100-300 l/s közötti vízhozam nem alkalmas öntözőtelepek biztonságos vízellátására. Jelzi ezt az is, hogy a csatornára jelenleg

kiadott öntözési engedélyek, – egy kivételével, ami a Homoródi-átvezetés fölött van 2,9 km-rel – mind a Homoródi-átvezetés alatt vannak.

Jelen dolgozatban a csatorna vízpótlási lehetőségét a végszelvény közelében vizsgáljuk, mivel várható, hogy a mezőgazdasági termelés korszerűsödési kényszere belátható időn belül eléri a Sárközi II. főcsatorna öblözetét is.

A Sárközi II. főcsatorna vízellátásának fejlesztése

Vízforrásként, akár csak a Duna-völgy többi részén, a Ráckevei (Soroksári)-Duna duzzasztott vízkészletére támaszkodó Kiskunsági-DVCS öntözőrendszer jöhet számításba.

Vízleadás a Sárközi II. csatornába két módon történhet.

1. Átvezetés a DVCS-ből a Vádé-híd feletti 51+100 cskm szelvényből közvetlenül a Sárközi II. főcsatorna végszelvényébe.

Első ránézésre ez látszik a legkézenfekvőbb megoldásnak, mivel a csatorna végszelvénye kb. 200 m-re van a DVCS 51+100 cskm szelvényétől, ahol az üzemelési szabályzat szerint a maximális öntözési vízszint 90,32 m B. f.

Ez a vízmagasság viszont nem lenne elegendő a Sárközi II. csatorna vízpótlására, de a DVCS vízállásidősora a Vádé-hídnál – amely 700 m-re van a vizsgált vízátvezetési pont alatt –, azt mutatja, hogy az elmúlt 20 évben az átlagos vízállás 90,63 m B. f. volt. Az ebből a magasságból átvezetett víz a jelenlegi mederben maximálisan 60 cm körüli vízoszlop magasságot jelentene, ami vízvezetés szempontjából – figyelemmel az

R-tényezőre –, nagyon előnytelen lenne. Ráadásul fenntartás szempontjából is kedvezőtlen mederállapotot eredményezne, mivel a csekély, könnyen átmelegedő, lassú mozgású vízben erős lenne az eutrofizáció. Hasonló helyzet kialakulására lehetne számítani, mint ami a Csillagosi-összekötő-csatornát jellemzi, ahol megbízható, stabil vízbetáplálást nem sikerült elérni.

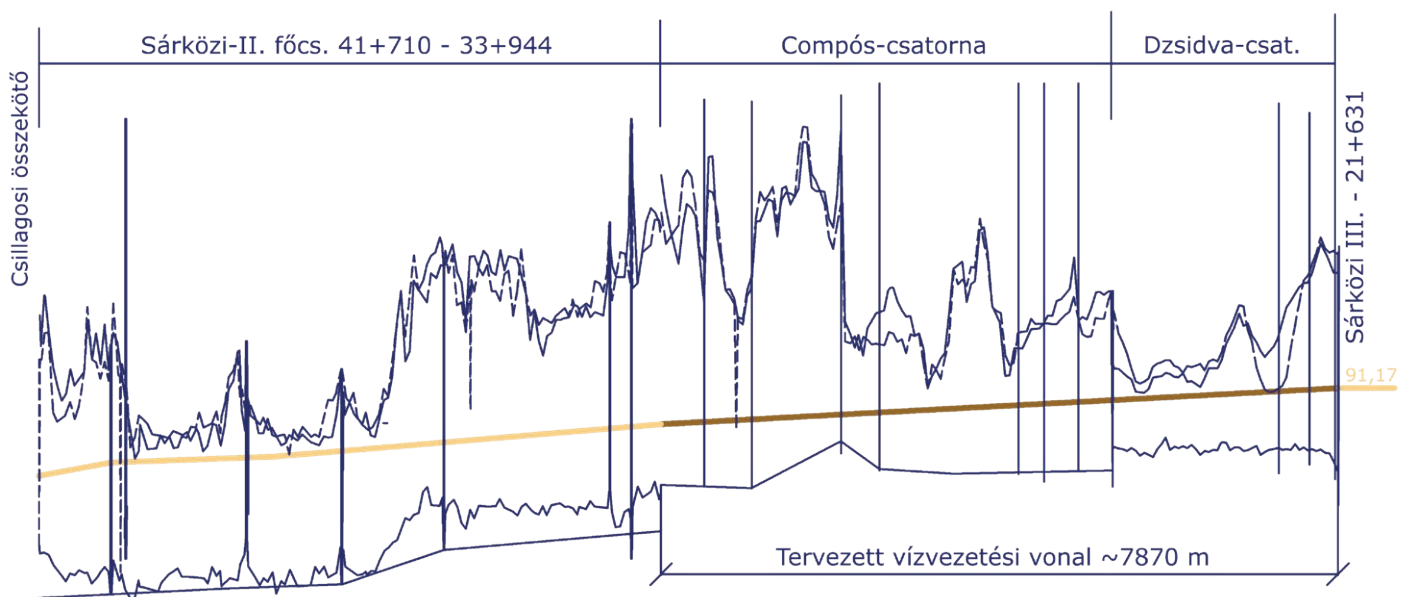
További bizonytalanságot jelent az első változatnál az a körülmény, hogy az átvezetés a DVCS felvízszintjét szabályozó Csornai-duzzasztó alatt van kb. 5 km-rel. Ezzel a duzzasztóval szabályozzák a DVCS-ből a Sárközi vízrendszerbe történő vízbevezetést, vagyis a duzzasztó üzemét alapvetően a felvízszint határozza meg. Ez azt jelenti, hogy az átvezetési pontban a DVCS vízállását csak másodlagos szempontként lehet figyelembe venni a szabályozás során. Ez pedig a Csillagosi-összekötő-csatornához hasonló bizonytalanságot jelentene, mert ott is az okozza a problémát, hogy a bevezetés vízszintjét nem tudjuk közvetlenül szabályozni.

2. Másik vízbetáplálási lehetőség a Sárköz III. főcsatornából lehetséges, a csatorna felső végében lévő Csornai-zsilip fölött. Itt ágazik ki az egykor társulati kezelésben lévő, K-NY irányú Dzsídva-csatorna. Ennek a 2+620 cskm szelvényéből ágazik ki a legnagyobb részét ADUVIZIG kezelésű, É-D irányú, 5,244 km hosszú Compós-csatorna, ami egyenesen a Sárközi II. csatorna 41+710 cskm szelvényébe vezet a vizet.

Emellett a Compós-csatorna 0+874 cskm szelvényéből ágazik ki az 1,2 km hosszú Tölgyfaéri-csatorna, ami – némi medersüllyesztés után – a Sárközi II. főcsatorna 3 km-rel magasabb (44+640 cskm) szelvényébe vezetheti a vizet.

E második megoldás mellett szól az a körülmény, hogy a Sárközi III. főcsatorna minimális üzemvízszintje a Dzsídva-csatorna kiágazásánál 90,97 m B. f., a maximális üzemvízszint pedig 91,17 m B. f. Erről a szintről pedig bő-

Javasolt vízvezetési nyomvonal hossz-szelvénye

ségesen és biztonságosan el lehetne látni a Sárközi II. főcsatornát gyakorlatilag a teljes hosszában, vagyis vízhasznosítás szempontjából ez a megoldás lehet megfelelő.

Rekonstrukciós beavatkozások

Ahhoz, hogy a Sárköz II. öblözet vízellátása megfelelő legyen, rekonstrukciós beavatkozásokra van szükség egyrészt a Dzsídva- és a Compós-csatornákon, valamint a Sárközi II. főcsatorna kb. 4 km-es szakaszán.

A Dzsídva- és a Compós-csatornák 0,8 és 1,0 m átmérőjű áttereszeit célszerű átépíteni

nagyobb áttereszekké, mivel várható, hogy a jó minőségű öntéstalajon az öntözéses gazdálkodás, illetve az ezzel kapcsolatos vízigény jelentősen növekedni fog. A csatornák és műtárgyak méretét úgy célszerű meghatározni, hogy legalább 1,2 – 1,5 m³/s vízvezetésre alkalmasak legyenek. A Sárköz II. főcsatorna kapacitása a bevezetés alatt 1,5 m³/s.

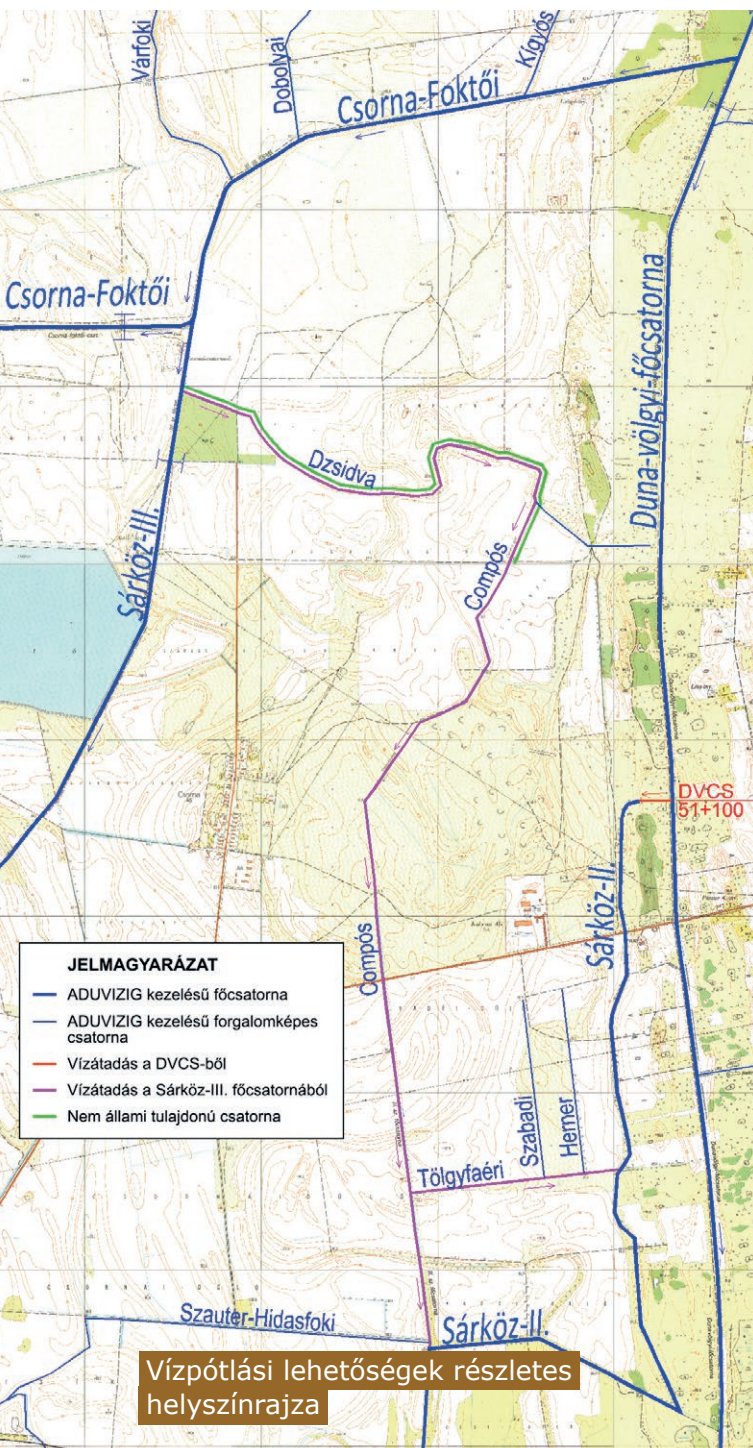
A Sárközi II. főcsatorna mélyebb bevágású szakaszán – az említett 4 km-en –, ahol a kotrógép feltehetően nem tudott kellően mélyre nyúlni, erőteljesebb feliszapolódás látszik, amit célszerű eltávolítani.

Szükség esetén a Tölgyfaéri-csatorna is felhasználható vízvezetésre, ehhez viszont komoly, egy métert meghaladó medersüllyesztés szükséges, tehát ezt a fejlesztést csak nagyon indokolt esetben célszerű napirendre tűzni. Annál is inkább, mert a Sárközi II. csatorna Tölgyfaéri-csatlakozása alatti szakaszán 322°-os, vagyis önmagába csaknem visszaforduló, tühegyes törés van, ami vízvezetés szempontjából rendkívül kedvezőtlen. Ha valamikor komolyan felvetődik ennek a mederszakasznak a használata, akkor ezt a kanyart célszerű átvágással kiigazítani. A részletes térképen zölddel jelzett csatornaszakaszok nincsenek állami tulajdonban, ezek megvásárlása, illetve kisajátítása válhat szükségessé. A jelenleg magántulajdonban lévő csatornaszakaszok teljes hossza 3480 m.

Üzemelés

A rekonstrukciót követően módosítani kell a csornai vízszétszítási pontban az üzemrendet, és legalább 1,0 m³/s-al meg kell növelni a Csorna-Foktői-csatornába, onnan pedig a Sárközi III. főcsatornába történő bevezetést. Aszályos időben a bevezetett víz valószínűleg szétárad a mellékcsatornában, tehát a torkolatnál nem számolhatunk jelentős vízhozam-növekedéssel. Tekintettel arra, hogy a csatorna jórészt belvizes, mélyfekvésű területeken halad, csapadékos időszakban célszerű jelentősen csökkenteni, belvízvédekezés idején pedig teljesen megszüntetni a csatornába való felső bevezetést. A fejlesztés megvalósításával a Sárközi belvízrendszer területi vízellátása sokkal egyenletesebb, kiegyensúlyozottabb lehet.

Gyirán István | vízhasznosítási referens, BÖO

Vízpótlási lehetőségek részletes helyszínrajza

Fotó: Romét Róbert (OVF)

Országos védelmi gyakorlat a szolnoki árvízvédelmi gyakorlóközpontban

Csaknem 40 év után, 2021. október 5-6-án került ismét megrendezésre az országos védelmi gyakorlat, amelynek Szolnok adott otthont. A gyakorlaton bemutatásra kerültek az árvízi védekezés és a vízkárelhárítás főbb operatív feladatai és a védekezések során használatos eszközök, gépek. A legfontosabbak között meg kell említeni: szádfalverést partról és hídmezőről, szivattyúzást, nyúlgát építést és egyéb ideiglenes töltésmagasítást, felszíni szénhidrogén-szennyezés lokalizálását és eltávolítását, árvízi jelenségek elleni védekezést, stb. A több mint 250 fő részvételével zajló eseményen az Alsó-Duna-völgyi Igazgatóság 6 munkatársa is hozzájárult az árvízi védekezés és a vízkárelhárítási munkák bemutatásához. Igazgatóságunk három területen volt érintett: vízi szállítás ártéri csónaktesttel, légi felderítés és térképészet, valamint hidrológiai mérések. A vízi szállítás témakör célja az ártéri csónak bemutatása volt, de ezen felül a tapasztalt kétfős legénység más vízügyi igazgatóságoknak is technikai támogatást nyújtott, például a felszíni szénhidrogén-szennyezés terjedését megakadályozó merülőfal elhelyezésével, illetve a vízsugaras levegőztető berendezés beüzemelésével.

Az országos védelmi gyakorlaton kiállításra kerültek a vízügyi ágazatban használt légi felderítési és térképészeti eszközök, valamint a geodéziai adatgyűjtés és felmérés eszközei, amelynél az ADUVIZIG felmérési csoportjának vezetője jeleskedett. A drónok használata napjainkban egyre nagyobb szerepet kap, ez alól nem képez kivételt a vízügyi ágazat sem. A légi felderítésben jelentős előrelépést jelent a drónok megjelenése és alkalmazása, mivel

könnyű felépítésüknek és kis méretüknek köszönhetően gyorsan és egyszerűen bevethetőek, a nehezen megközelíthető helyekről akár élő képet is tudnak továbbítani, de a térképészeti feladatok ellátásában is nagy könnyítést jelentenek. A helyszínen tartott bemutató során az érdeklődők láthatták munka közben a légi felderítést végző DJI Phantom drónt, illetve a kiállított eszközök között egy Trimble UX5 merevszárnyú és egy DJI Mavic Mini drónt, Leica MS60 MultiStation mérőállomást, Leica GS14-CS15 GNSS ROVER-t, valamint egy Leica Sprinter 250m szintezőműszert.

A hidrológiai mérések keretében az ADUVIZIG Vízzrajzi Osztálya ADCP-vel történő vízhozam- és iránymérést mutatott be. Árvízi védekezések során a vízrajzi adatok (vízállás, vízhozam, hordalékhozam, vízsebesség és -irány, stb.)

jelentősége megnő, rendszerint rövidebb időkereten belül, lényegesen nagyobb adatsűrűséggel kell a védelmi tevékenységet segíteni. A feladat végrehajtását a mérendő vízfolyás lehatárolása, a mérési útvonalak megtervezése és navigációs eszközbe történő betöltése előzte meg. A méréseket háromtagú legénység végezte, akik munkáját a Tisza igen alacsony vízállása nem könnyítette meg. A mérésekhez a RiverPro ADCP-t, a pontos hely meghatározásához külső helyzetmeghatározót (SxBlue II+ GPS) alkalmaztunk, ezen eszközök adatait pedig egy terepi számítógépen gyűjtöttük. A mérési eredmények további elemzését és speciális szoftverrel történő feldolgozását követően, a vízhozamértékeken túl, előállt a felmért Tisza-szakasz áramlási térképe is. Az országos védelmi gyakorlatot a Szolnok-Millér szivattyútelepen és környezetében ren-

dezték meg. A gyakorlat egyben jó alkalomnak bizonyult az egykori vízügyi főmérnökről, Karcagi Gáborról elnevezetett, európai viszonylatban is egyedülállónak számító, új árvízvédelmi gyakorlóközpont bemutatására. A gyakorlóközpontban valamennyi általános védekezési feladat szimulálható és gyakorolható, így például nyúlgátépítésre, szivattyúzásra, mobil árvízvédelmi fal összeszerelésére, valamint bordás megtámasztásra, buzgárelfogásra, az elhabolt töltésrészsű bevédésére, vagy éppen az ideiglenes vízmérce állítására is alkalmuk nyílik a résztvevőknek.

Országos védelmi gyakorlaton résztvevők (ADUVIZIG): Bárdos Sándor, Csóka János, Erdélyi György, Geszthelyi Norbert, Horváth János, Kalmár Endre.

Kalmár Endre | vízrajzi ügyintéző, VO

Országos Vízyűjtő-, Vízkészlet-gazdálkodási és vízminőségvédelmi Értekezlet

2021. október 13–14-én került sor a Vízyűjtő-, Vízkészlet-gazdálkodási és vízminőségvédelmi értekezletre Kóspallag-Nagyirtáspusztán a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság szervezésében. A Börzsöny szívében rendezett konferencián az OVF és a 12 vízügyi igazgatóság szakemberei vettek részt.

A másfél napos értekezleten napirendre kerültek a VGT3 hátralévő feladatai, a felszíni és felszín alatti vízkészlet-gazdálkodást érintő aktuális problémák, a felszíni vizek vízkészlet-gazdálkodását érintő modellezési kérdések, a vízminőségi adatrendszerek jelenlegi állapota és a használat tapasztalatai, valamint a VIZEK Keretrendszerrel kapcsolatos kérdések és jövőbeli fejlesztések lehetőségei.

Igazgatóságunk részéről Vas László Tamás, a Vízgazdálkodási Osztály kiemelt műszaki referense mutatta be a működési területünkre vonatkozó operatív üzemeltetett DVKG-modell tapasztalatait és hatékonyságát. Összefoglalásként elmondható, hogy az értekezlet lehetőséget adott a vízügyek szakemberei számára, hogy tapasztalatot cseréljenek, a mindennapi munkát érintő kérdésekre esetleges problémákra válaszokat kapjanak és bevált gyakorlatokat osszanak meg egymással.

Tapody Réka Orsolya

felszín alatti vízkészlet-gazdálkodási referens, VGVO

Vízrajzi értekezleten jártak munkatársaink

Az idei évben 2021. szeptember 28-án és 29-én, Tatán került sor a magyarországi vízrajzi szakágazat rendezvényére, az immár 43. alkalommal megtartott Országos Vízrajzi Értekezletre. Az esemény házigazdája az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság volt.

A konferencián az OVF és a 12 vízügyi igazgatóság szakemberein kívül vízépítő mérnökök képzésében érdekelt oktatási intézmények képviselői, az Országos Meteorológiai Szolgálat munkatársai, továbbá műszergyártó és műszerforgalmazó cégek képviselői is részt vettek. A találkozó résztvevői megvitatták a vízrajzi ágazat aktuális feladatait (vízfolyások, állóvizek, talajvizek, rétegvizek és hidrometeorológiai elemek mennyiségi mérése, adatok feldolgozása és elemzése, adatszolgáltatás), továbbá a folyamatban lévő és tervezett ágazati fejlesztéseket, valamint megtárgyalták a vízrajzi tevékenységet érintő főbb témákat.

A kétnapos konferencián az ADUVIZIG vízrajzi szakágazatának képviselői két, szakmai körökben elismerést kiváltó előadást tartottak: Dukai Dávid osztályvezető a „Vízsebesség mérése érintkezésmentes Doppler-elvű áramlásmérő műszerrel (próbaüzem és kalibrálás)”, Vas László Tamás kiemelt műszaki referens „A Duna lebegtetett hordalék-koncentrációjának mérése fix telepítésű zavarosságmérő műszerrel” cím alatt mutatta be az elmúlt időszakban igazgatóságunkon végrehajtott mérés-technikai fejlesztések eredményeit. A rendezvény zárásaként a házigazda átadta a „vándor vízmércét”, amely a hagyomány szerint a soron következő értekezletet szervező igazgatóságot illeti meg. A vízmércét idén az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság vette át, így 2022-ben ők rendezhetik ezt a szakágazati szempontból kiemelt jelentőségű tanácskozást.

Dukai Dávid | osztályvezető, VO

2021. évi Árvízvédelmi, Folyó- és tógazdálkodási Konferencia

A 2020-ban sajnos a világjárvány miatt elmaradt a minden év tavaszán megrendezésre kerülő Országos Árvízvédelmi, Folyó- és Tógazdálkodási Konferencia, de az idei évben már ismét megrendezésre kerülhetett. A szakágazat egyik legnagyobb hazai rendezvényének 2021-ben Sárváron, a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adott otthont szeptember 22–23-án.

A konferencián a 12 Vízügyi Igazgatóság és az Országos Vízügyi Főigazgatóság szakemberi képviseltették magukat. Az eseményen az ADUVIZIG részéről Mándity Milán műszaki igazgatóhelyettes, Abonyi Csaba osztályvezető és Veréb Dávid kiemelt műszaki referens vettek részt.

A találkozó résztvevői megvitatták az árvízvédelmi, folyó- és tógazdálkodási ágazat aktuális feladatait, a folyamatban lévő és tervezett ágazati

fejlesztéseket. Ennek megfelelően az értekezlet témái voltak többek között az Árvízi kockázatkezelés során felülvizsgált lokalizációs tervek, az ágazatban újonnan elkészült elektronikus hajózási térképek és az árvízvédelmi védekezések létszámgényei. A résztvevők a szakmai értekezéseken túl látogatást tettek az Ikervári Vízerőműben is, amely Magyarország első vízerőműve, és amely napjainkban is üzemel.

A konferencia résztvevői összességében hasznosnak ítélték a tanácskozást és a jövőben megtartandó hasonló rendezvények során javasolták az érintettek szélesebb körű bevonásának lehetőséget teremtő értekezlet jellegének megerősítését.

Veréb Dávid | kiemelt műszaki referens, ÁFO

Legkisebb hajózási vízszint (LKHV) rögzítése a Duna 1560–1434 fkm közötti szakaszán

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság a Dunán kialakult tartós kisvízi viszonyok és a legkisebb hajózási vízszintet megközelítő vízálláshoz tartozó vízfelszín görbe meghatározása érdekében egyidejű vízhozammérést és összehangolt vízfelszínbemérést rendelt el a Duna magyarországi szakaszára 2021. 10. 27-én kiadott távmondatában. A mérést a három érintett dunai vízügyi igazgatóságnak (ÉDUVIZIG, KDVVIZIG, ADUVIZIG) az Országos Vízeljárás Szolgálat előrelétele alapján 2021. október 28–29-én kellett elvégeznie.

A mérési pontok meghatározásánál iránymutatóként a 2018-as legkisebb vízszint (LKV) és a 2019-ben elvégzett legnagyobb hajózási vízszint (LNHV) rögzítése szolgált.

A vízszint rögzítése többnyire egész folyam kilométerenként illetve a jellemző szelvények (főbb ki-, és betorkollások, vízmércék, hidak) térségében történt, az ADUVIZIG területén 64, míg a KDVVIZIG területén további 5 mérési pontban. A mérést 3 mérőcsapattal a két egymást követő napon végeztük el.

Az ADUVIZIG mérési területét (1433–1565 fkm között) három mérési szakaszra osztottuk fel. A felső szakaszt a KDVVIZIG területére eső 1565 fkm-től az 1524 fkm-ig, a középső szakaszt az 1523–1480 fkm között, az alsó szakaszt pedig 1479–1433 fkm között jelöltük ki. A felső szakaszt mérő csapat az 1546 fkm-nél lévő hartai csónaklerakóhelyen szállt vízre. A középső és alsó szakaszt felmérők az ADUVIZIG Folyami Szakasz mérnökség-

nek telephelyén szálltak vízre, és a Sugovica-torkolaton keresztül jutottak ki a Dunára. E két csapatnak a legtávolabbi mérési pontig 40-40 km-t kellett vízen megtenni, amit nehezített, hogy reggelente köd borította a vizet.

A vízszint rögzítésének technikai menete a vonalszintezéssel volt egyenlő. A vízfelszínen rögzített iránysíkot egy, a part mentén lévő magasabb pontra, vagy ismert magasságú, állandósított alappontra vittük.

Ennek a magasságnak az ismeretében számítható a vízszint abszolút magassága.

Azokon a mérési helyeken, ahol nem volt lehetőség ismert pontra szintezni, a későbbiekben szükséges a megjelölt pont magasságának bemérése a fenti módon, azaz a „köztes” jel és az ismert pont magasságának különbségét mérve már számítható a vízfelszín abszolút magassága a vízszint mérésének időpontjában.

Az ilyen módon számított vízfelszínmagasságokat összekötve képezhető a 2021. októberi LKHV hidrológiai helyzetre jellemző felszín görbe. Összességében véve a rendelkezésre álló idő alatt sikerült a vízszint rögzítését napnyugta előtt elvégezni. Néhány helyen a vízszintet csak ideiglenesen állandósított pontjelzéssel sikerült összeszintezni. Ezekben a helyeken a rögzített vízszint végleges magasságának a meghatározása a későbbiekben történik meg, a szintezési vonalnak a távolabb lévő magassági alappont-hoz történő bekötésével.

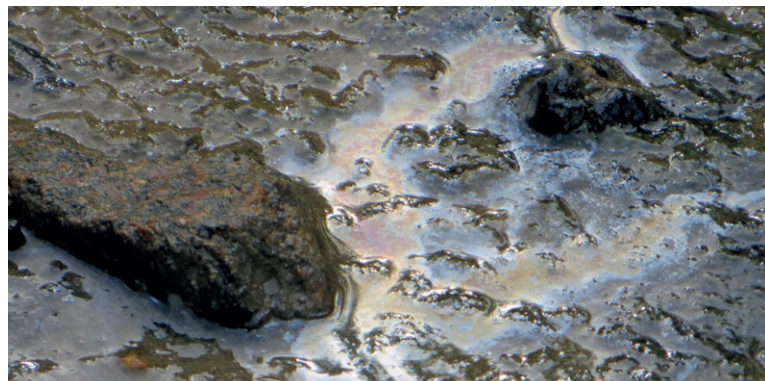
Erdélyi György | folyó- és tógazdálkodási referens, VO

A munka végén

Reggeli köd

Kékalga gyepek a Sugovicán

November első napjaiban szennyezésre hasonlító képződményt – a vízfelszínen úszó bevonatdarabokat – figyelhetünk meg a Sugovicán, ám valójában ezt a vízrendszerben jelenlévő kékalgák (más néven: cianobaktériumok) okozzák, és legtöbbször a környezeti viszonyok változásait jelzik. Az egyik fonalas *Oscillatoria* faj normál körülmények között a mederfenéken lévő bevonatban található meg, algagyepeket alkotva. A gyp felszínre úszása nem újkeletű jelenség, időről-időre megfigyelhető a Sugovicán is: az alacsonyabb vízállás következtében több fény jut el a fenékgig, aminek hatására ezek a fonalas algákból álló gyepek elszaporodnak és intenzív fotoszintetizálásba kezdenek. A fokozott oxigéntermelés során légbuborékok képződnek, amik felszakítják a gyepeket az aljzatról és a víz felszínére emelik. A jelenség általában hamar meg is szűnik, mivel a közvetlen napsugárzás hatására ezek az algák elpusztulnak és a fenékre süllyednek.

Egy másik látványos jelenséget is megfigyelhetünk most a parton. A vízzel nem borított részekben szivárványosan csillogó szivárgó víz jelent meg, amely megtévesztően hasonlít az olajszenyezéshez. Ezt az elszíneződést a talajban, talajvízben élő vasbaktériumok okozzák melyek szintén az alacsonyabb vízállás következtében kerülnek a felszínre, a vízfelszínen hártyát képezve. Ezek az élőlények növekedésük során vas- illetve mangán-oxi-hidroxid csapadékkal vonják be sejtjeiket, ezáltal barna tokocskákban élnek.

A partot tovább figyelve láthatunk egy másik vassal kapcsolatos történetet is. A talajvízben lévő vas a felszínre kerülve, levegő hatására oxidálódik és rozsdabarna, vöröses-barna színű csapadék formájában a homok felületén kiválik.

Mülbacher Anna | vízminőség-védelmi referens, VGVO

Területi szintű vízminőség-védelmi gyakorlat a vízügyi hatóságon

2021. november 4-én a Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgatóhelyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztálya szervezésében vízminőség-védelmi gyakorlat megtartására került sor a vízügyi hatóságon, az ADUVIZIG bevonásával.

A gyakorlaton résztvevők egy feltételezett káresemény végigkísérése mentén áttekintették a kárelhárítási feladatok minden egyes mozzanatát, a bejelentéstől a káresemény lezárásáig, külön hangsúlyozva, hogy az együttműködés keretén belül milyen szerepe, feladatköre van a vízügyi hatóságnak és a vízügyi igazgatóságnak. Bemutatásra került a hatósági kollégáknak az igazgatóságokon működő VIR Vízminőségi kárelhárítási modul, melyben az egyes kárese-

mények és az azokhoz kapcsolódó intézkedések, beavatkozások kerülnek rögzítésre. A gyakorlat kitért az EDR rádiók használatára is, annak érdekében, hogy miként lehetséges a két szervezet közötti kapcsolattartás egy káresemény során, és egyben megtörtént az EDR rádiók tesztelése együttműködési sávon való bejelentkezéssel az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósághoz. A kárelhárítási feladatok gyors, hatékony elvégzéséhez elengedhetetlen a kárelhárításban résztvevők felkészültsége, melyet az igazgatóság által rendszeresen tartott vízminőségi kárelhárítási gyakorlat és az együttműködő szervezetekkel való szoros kapcsolattartás is biztosít.

Fábik Éva | víziközmű referens, VGVO

A Deák Ferenc-zsilipen forgatott az „Itthon vagy!” című műsor stábja

2021. október 1. napsütéses őszi délutánján, Baján, az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság üzemeltetésében lévő Deák Ferenc-zsilipen forgatott az M1 „Itthon vagy!” című ismeretterjesztő műsorának stábja. A Magyarország határain innen és túl lévő érdekes helyszíneket bemutató sorozat soron következő állomása a nemrég teljes felújításon átesett Deák Ferenc-zsilip, az ország egyik első és egyben legrégebbi vízépítési nagyműtárgya. A műsorban lehetőség adódik arra, hogy

az útikönyvekben nem szereplő helytörténeti érdekességek, információk is elhangozzanak. A felvételeken betekintést nyerhetünk a Ferenc-tápcsatorna és a zsilip kialakulásának, kiépítésének körülményeibe és megtudhatjuk, hogy hogyan változott a vízgazdálkodásban betöltött szerepe az 1875-ös üzembe helyezésének időpontjától napjainkig. A felvétel november 26-án került adásba.

Abonyi Csaba | osztályvezető, ÁFO

PR-értekezlet az őszi Zselicben

A tavalyi év kihagyása után 2021-ben ismét sikerült személyes jelenléttel megrendezni a vízügyi igazgatóságok PR-os értekezletét, amelynek egy mesebeli táj, Zselickisfalud adott otthont. A rendezvény szervezői a pécsi vízügyi igazgatóság munkatársai voltak, akik több szempontot figyelembe véve vállalták magukra az esemény megszervezését. Márk László igazgató úr nyugdíjba vonulását követően Bencs Zoltán igazgató úrnak ezidáig nem volt lehetősége személyes bemutatkozásra csapatunknak, mint ahogy Drahos Olga, új PR-os kolléganőnknek sem. Azonban a szervezés legfőbb apropója egy régóta vágyott és megvalósult álom. Október 19-én a pécsi igazgatóság életének egy meghatározó eseményére voltunk hivatalosak, mégpedig kiállításunk ünnepélyes megnyitójára, amely helyileg Baracson a Dráva Múzeum emeletén található. Több évig tartó vízügyes relikviák gyűjtögetése után, a modern technika látványosságát is segítségül hívva, (egy digitális domborzati térkép, amely egy homokkal teli terepasztalon kiterjesztett valóságábrázolás) egy nagyon színvonalas, minden korosztály számára érde-

kes, szakmai kiállítást alkottak meg, amelynek megtekintését ajánlom minden kedves olvasó szíves figyelmébe. A megnyitó után a somogyi erdő szívében található bázisunkig mesebeli erdei útban volt részünk. A koraestébe nyúló szakmai blokk keretében az igazgatóságok PR-tevékenységét bemutató előadások következtek. A járványhelyzet okozta zárás – rendezvények hiányában – lehetőséget teremtett több igazgatóság munkatársának kiadványok, kisfilmek készítésére, kiállítóhelyek megújítására. A rendezvény második napja a futó projektekkel kapcsolatos kérdések, kérések megvitatásával kezdődött, majd Horváth István a Duna Múzeum igazgatójának beszámolójával zárult, amelyben a „karantén” időszakában megkezdett digitális értéktárban végzett munkáját mutatta be a jelenlévőknek.

A sűrű program ellenére nagyon hasznos két napot töltöttünk el, amely lehetőséget biztosított a tapasztalat- és gondolatcserére, a mindennapi életben jelentkező problémák megoldására, kiküszöbölésére.

Rózsa Gyöngyvér | PR referens, IJO

Pályaorientációs nap a Deák Ferenc-zsilipen

2021. október 22-én az alsó tagozatosok pályaorientációs napja keretén belül a Bajai Eötvös József Általános Iskola első osztályosai ellátogattak igazgatóságunk Bajai Szakasz mérnökségének területére. A pedagógusok által megszervezett játékok mellett munkatársaink is programokkal készültek számukra. A kisiskolások bemutatót kaptak egyszerű, azonban látványos fizikai és kémiai kísérletekből, valamint megismerkedhettek a vízben élő mikroszkópius világgal is – többek között mikroszkóp alatt megfigyelhették a szabad szemmel is látható fonalas zöldalgák felépítését, valamint néhány apró vízi gerinctelen állatot is. A gyerekek a múzeumban tartott rövid bemutató során betekintést nyerhettek a zsilip és a bajai árvízvédekezés történelmébe, valamint lehetőségük nyílt közelebbről megismerkedni az üzemeltetés során alkalmazott munkagépekkel is.

Mülbacher Anna | vízminőség-védelmi referens, VGVO
Schulcz Gergő | vízminőség-védelmi referens, VGVO

Fagyos idő ellenére derűs délelőtt a jégtörő hajókon

2021. november 24-én kora délelőtt az MNÁMK diákjai látogattak el Folyami Szakasz mérnökségünkre, ahol igazgatóságunk hajóparkja állomásozik. A kéretpárok letámasztása után a gyerekek izgatottan várták első találkozásukat a hajókkal. A fedélzeten Kaiser László a Wesselényi hajó kapitánya és Papp Sándor a telep szakasz mérnöke várta őket. Az osztály két csoportra bontva járta be a hajót a kormányállástól a vízvonaltalálható gépházig. Kollégáink elmagya-

rázták a hajók jelentőségét egy jégvédekezés során, bemutatták a gépállásban található műszerek fontosságát, említették a minden év december 15-vel megkezdődő hajók melegen tartásának szerepéről. A gyerekek érdeklődése eltérő volt, amíg a lányokat a hajón található konyha érdekelt leginkább, addig a fiúkat a kormányállás és a benne található műszerek látványa ragadta meg.

Rózsa Gyöngyvér | PR referens, IJO

Az ingatlan-nyilvántartásra vonatkozó szabályok változása a Polgári Törvénykönyvben

Az országgyűlés idén fogadta el az újonnan megalkotott ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvényt. A törvény 2023. február 1. napján lép hatályba, és ezzel egyidejűleg módosítja többek között a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) ingatlan-nyilvántartásról szóló Ötödik Könyv, Negyedik részének számos rendelkezését. A jelenleg hatályos kódex e részében az ingatlan-nyilvántartásra vonatkozó elveket rögzíti. A jogelvek a jogalkalmazó számára távoli, a gyakorlatban ritkán alkalmazandó jogintézménynek tűnhetnek, e módosításnak mégis a gyakorlatra kiható következményei lesznek, illetve lehetnek.

Az egyik ilyen jogelv a bejegyzés elve. Az ingatlan-nyilvántartásba (praktikusan a tulajdoni lapra) történő bejegyzés kétféle hatályú lehet. Konstitutív hatályú a bejegyzés, ha maga a bejegyzés keletkezteti a jogot, és deklaratív hatályú, ha a jog a bejegyzés nélkül is létrejön, a bejegyzés csupán nyilvánvalóvá teszi a jog létezését a nyilvántartásba betekintő személy számára. A bejegyzési elv rögzíti, hogy nem elegendő a jog kötelmi megszerzése (pl. a szerződés megkötése és az ellenérték kifizetése) a jogot maga az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés konstituálja, azaz hozza létre. A jelenlegi Ptk. a 5:168. § (2) bekezdésben ezen bejegyzéssel keletkező jogokat kimerítően felsorolja. Ezek a következők: az átruházáson alapuló tulajdonjog (pl. ingatlan adásvétele), a szerződésen alapuló vagytonkezelői jog, a földhasználati jog, a hasznélvezeti jog, a használat joga, a telki szolgálmi jog és a jelzálogjog. A módosítást követően a Ptk. új 5:166. §-a továbbra is fenntartja a bejegyzési elvet, azaz bizonyos jogok estében a bejegyzés konstitutív hatályát, azonban már nem sorolja fel, hogy melyek ezek a jogok, hanem általánosságban arról rendelkezik, hogy az ingatlanra vonatkozó ún. dologi jogok és a korlátolt dologi jogok az ingatlan-

nyilvántartásba történő bejegyzéssel keletkeznek. Ez a megfogalmazás nem könnyíti meg a jogban kevésbé jártas jogalkalmazó dolgát, mert ahhoz, hogy megtudja, melyek azok a jogok, amelyeknek elengedhetetlen az ingatlan-nyilvántartási bejegyzése, előbb meg kell ismernie a Ptk. rendszerét és speciális szóhasználatát. A dologi jogokat a Ptk. Ötödik Könyve tárgyalja, amelyek közül az ingatlan-nyilvántartásba az ingatlan tulajdonjoga, a korlátolt dologi jogok közül pl. a jelzálogjog, a földhasználat, a hasznélvezet, a használat joga, a telki szolgalm, és a közérdekű használati jog jegyezhető be. Mivel a szerződésen alapuló vagytonkezelői jog a Ptk. szerint nem minősül sem dologi jognak, sem korlátolt dologi jognak, így a módosítást követően már nem lesz rá érvényes a bejegyzés konstitutivitása. A módosítás rendelkezik továbbá az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezhető nem dologi jogokról és tényekről. E jogok a bejegyzés nélkül is létrejönnek, a tények fennállnak ugyan, de az

új rendelkezés szerint a kötelmi jogviszonyon kívüli harmadik személyekkel szemben – szűk kivétellel – csak akkor hatályosulnak, ha ezeket is bejegyzik a tulajdoni lapra. A bejegyzés nélkül e jogok és tények, valamint az ezekből fakadó jogkövetkezmények, esetleges korlátozások nem fognak vonatkozni harmadik személyekre. A vízügyi igazgatás feladatkörében ilyen tények pl. az ingatlan nagyvízi mederben vagy a parti sávban való elhelyezkedésének ténye. Annak érdekében tehát, hogy e tényeket és a hozzájuk fűzött jogkövetkezményeket továbbra is eredményesen lehessen alkalmazni minden jogalany vonatkozásában, törekedni kell e tények minél teljesebb ingatlan-nyilvántartási bejegyeztetésére.

dr. Petz Gábor | osztályvezető, IJO

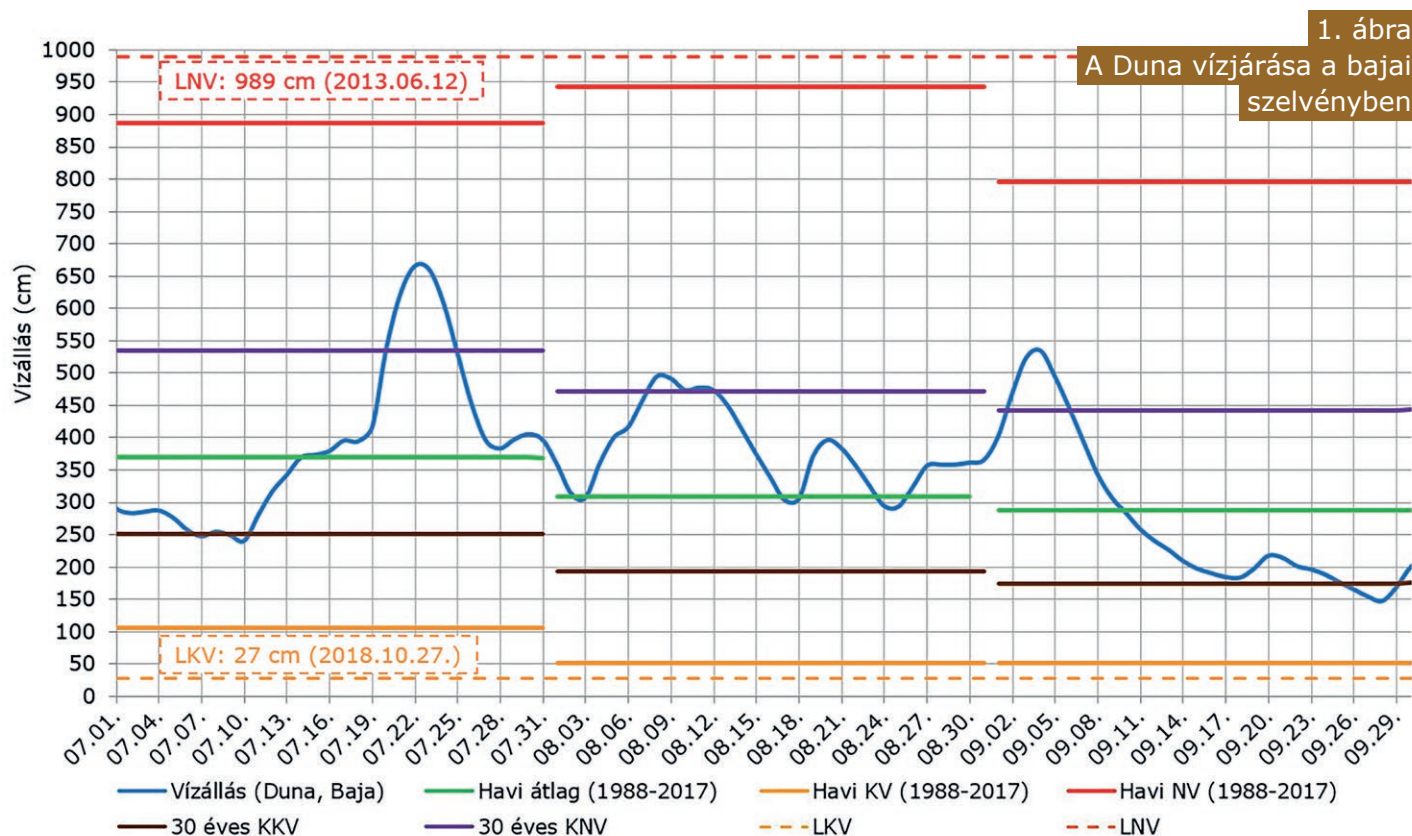
Vízrajzi tájékoztató 2021 III. negyedéről

A nyár első hónapja a szokásosnál jelentősen szárazabban és melegebben indult. Az idei nyár első hóhulláma június közepén érte el térségünket. A július kissé csapadékosabb volt, és számottevően melegebbnek bizonyult az átlagértékekhez képest. Az augusztus kissé szárazabb és átlagos hőmérsékletű volt. A szeptember sokkal szárazabban és valamivel melegebben alakult az átlagnál.

1. A Duna vízjárása

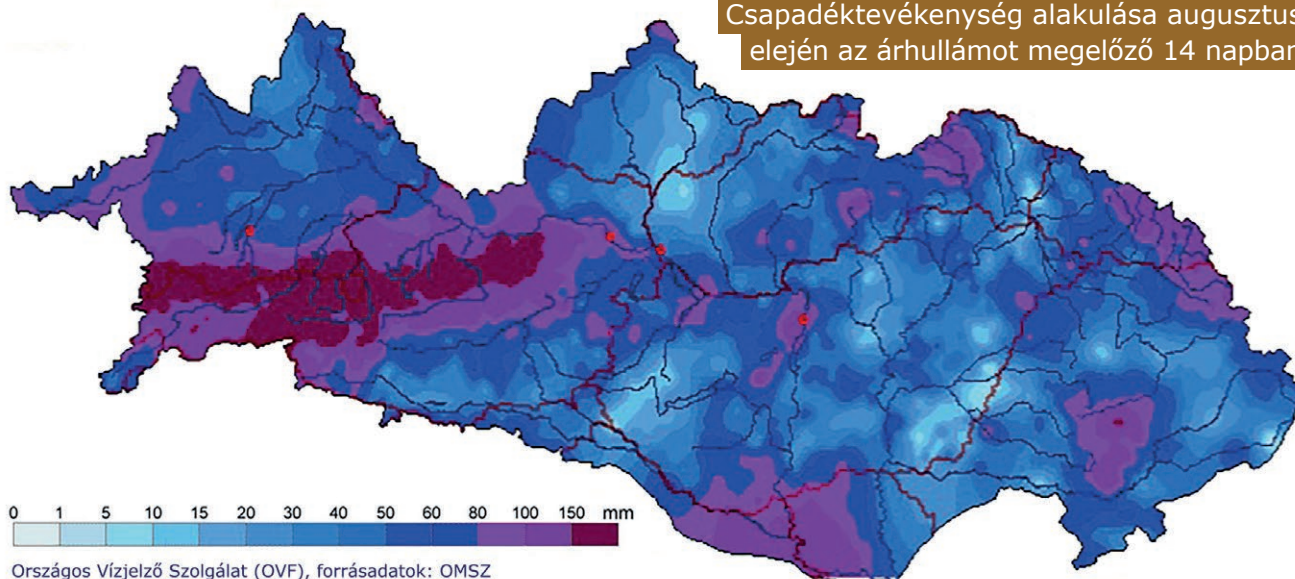
A június utolsó napjaiban történt kisebb vízszintemelkedést követően stagnáló, illetve enyhén apadó vízállások alakultak ki a bajai szelvényben. Július hónapban két ütemben is történt vízállás-emelkedés. Elsőként július 8-tól a Felső-Duna főbb vízgyűjtőin és több kisebb vízgyűjtőn is számottevő mennyiségű eső hullott (26–46 mm), időben és térben egyenlőtlen eloszlásban. Ennek hatására Bajánál július 11-én áradóba fordult a folyó, majd átmenetileg stagnáló vízállások alakultak ki. A július 16–19. közötti időszakban egy erőteljes hidegörvény szelte át Közép-Európát, extrém mennyiségű csapadékot hozva magával. A Duna lefolyásképződés szempontjából meghatározó vízgyűjtőin hatalmas mennyiségű csapadék hullott: az Inn és a Bécsi-medence térségében mintegy 55 mm, a Traun és az Enns vízgyűjtő-

jén átlagosan 80-90 mm, helyenként pedig több mint 100 mm esőt regisztráltak, így a folyók torlolti vízhozama a többszörösére duzzadt: az Inn az átlagos 750 m³/s helyett közel 4000 m³/s, a Traun 150 m³/s helyett mintegy 1000 m³/s, az Enns 100 m³/s helyett 1200 m³/s vizet szállított a Dunába az árhullám levonulása idején. A felső vízgyűjtőkre hulló csapadékból származó hozzáfolyás július 20-án érte el a bajai szelvényt. Aznap a folyó gyors áradásba kezdett, amely a további napokon mintegy egyméteres vízszintemelkedéssel folytatódott. A bajai szelvényben az árhullám július 23-án délután 3 órakor tetőzött, 668 cm-es vízállással. Augusztus elején ismételen esőzés okozott áradást. A tetőzés augusztus 9-én következett be 496 cm-es vízállással. Az utolsó nyári hónap második felében még két kisebb árhullám (1,0 - 0,5 m vízszintemelkedés) vonult le a Dunán. Augusztus legvégén a Felső-Duna vízgyűjtőin átlagosan 42 mm csapadék hullott, egyenlőtlen időbeli eloszlásban. Megjegyzendő, hogy számottevő csapadék (30,6 mm) hullott a Vág, a Garam és az Ipoly vízgyűjtőire is. A hozzáfolyás hatására újabb áradás indult el a Dunán. A tetőzés 540 cm-es vízállással következett be Bajánál, szeptember 4-én. Szeptemberben az anticiklonális hatásoknak köszönhetően alig volt csapadék, így jobbra apadó vízállás volt tapasztalható. (1-2. ábra)

2. ábra

Csapadéktelekenység alakulása augusztus elején az árhullámot megelőző 14 napban

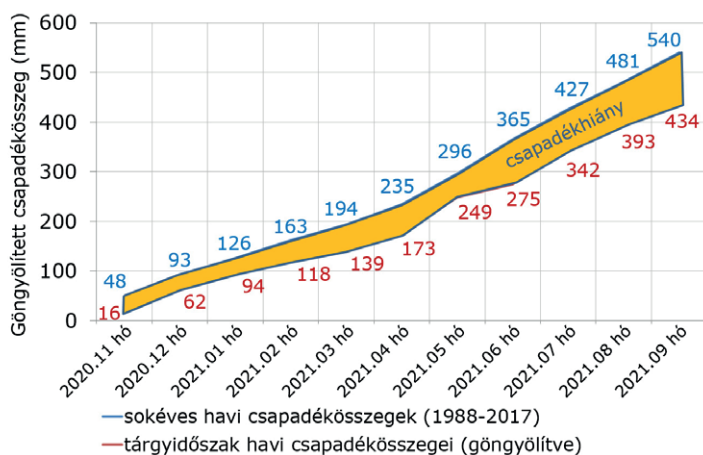
2. Hidrometeorológiai helyzet az ADUVIZIG területén

Július elején az egyre fokozódó hőmérséklet miatt vezettek be harmadfokú hőségriadót, a hónap közepén azonban egy hidegörvény hatására lehűlt a levegő, és néhány nap alatt extrém mennyiségű csapadék hullott le. A hónap második felében elszórtan alakultak ki kisebb záporok, az utolsó napokban pedig ismét a magasba szöktek a hőmérsékletek. Júliusban a legmagasabb napi csapadékösszeg 51,5 mm volt, amelyet Baján mérünk, július 16-án. Az egyenlőtlen eloszlású esőzések miatt azonban az ADUVIZIG térségére jellemző átlagos havi csapadékösszeg 67 mm volt, amely mindössze 5 mm-rel haladta meg a júliusi sokéves átlagot. A havi középhőmérséklet (24,7 °C)

meghaladta a szokásos értéket (22,2 °C). Augusztus folyamán egymást váltogatták a meleg és száraz, valamint a zivataros napok. Augusztus 15-én, Dunavecscén mértük a negyedév és a teljes nyár egyik legmelegebb napját, 40,5 °C-ot. A hónap utolsó hetében hullott a legtöbb csapadék, a legmagasabb napi csapadékösszeg 44,7 mm volt, amit Kunbaján mérünk. Az esőzések ellenére a havi csapadékösszeg 51 mm volt, ami 4 mm-rel alulmúlta a hónapra jellemző sokéves átlagot. A havi középhőmérséklet (21,5 °C) szinte megegyezett az átlaggal (21,7 °C). Szeptember első felében kifejezetten száraz, derült és nyáriasan meleg időjárás volt jellemző. A hónap közepétől egy hullámzó frontrendszer okozott őszi időjárást, kiterjedt esőzést és csökkenő hőmérsékleteket hozva. Összességében azonban a szeptemberben mért csapadékösszeg a területen mindössze 41 mm volt, ami jelentősen, 18 mm-rel múlt alul a sokéves átlagot. A havi középhőmérséklet (17,3 °C) kismértékben meghaladta az ilyenkor szokásos értéket (16,7 °C).

3. ábra

Csapadékfelhalmozódás az aktuális hidrológiai évben

A 2021. hidrológiai évben mindvégig csapadékhiány volt jellemző, és ennek mértéke az elmúlt hónapok során csak tovább nőtt. Egyedül júliusban hullott a sokéves havi átlagnál több csapadék, azonban a csapadéktöbblet mértéke elenyésző volt a hónapban. Szeptember végére az idei évre jellemző csapadékösszeg 106 mm-rel kevesebbnek bizonyult a sokéves göngyöltett csapadékösszeghez képest. (3. ábra)

Júliusban két hőhullám következtében a havi középhőmérséklet számottevően meghaladta az ilyenkor szokásos értéket, ami a hőségnapok (azaz 30 °C feletti maximumhőmérsékletű napok) számából is látható: összesen 19 hőségnapot mértünk az átlagos 12 nap helyett. Augusztusban is érkezett hőhullám, így 14 hőségnapot jegyeztünk fel, míg az átlag 11 nap. Az első őszi hónap viszonylag meleg időjárása miatt 4 hőségnap adódott, miközben a sokéves átlag 2 nap. A forró napok (azaz 35 °C feletti maximumhőmérsékletű nap) száma júliusban 4 volt, augusztusban pedig 1, szemben az átlagos 2-2 forró nappal.

Az aszálymonitoring-állomáshálózat egy új állomással bővült, melynek telepítésére Jakabszállás területén került sor, szeptember ele-

jén. Az állomásoknak köszönhetően jobban nyomon követhetők az egyre szélsőségesebb időjárásból adódó, nagy intenzitású, lokális nyári csapadékok. A csapadékösszeg-ábrán is jól látható, hogy a legtöbb csapadék Mátételke, Kunbaja és Dunatetőtlen térségében hullott. Az elmúlt időszakban jellemzően csökkenő talajvízállások alakultak ki. Az átlagostól jelentősen elmaradó vízszinteket Bátya, Borota, Soltvadkert, Lajosmizse, Kéleshalom, Érsekhalma és Kerekegyháza-Ladánybene térségében regisztráltunk. Az átlagos értékeket meghaladó vízszintek Kunpeszér, Kunszentmiklós, Solt és Hercegszántó térségében észlelhetők.

Horváth Kamilla | vízrajzi ügyintéző, VO

Keresztesy Attila | vízrajzi ügyintéző, VO

VÍZ-ÜGYÜNK

A Vízyűjtő-gazdálkodási Terv második felülvizsgálatának aktualitásai

Az Európai Unió 2000/60/EK Irányelve (VKI), ami meghatározza a vízpolitika terén szükséges európai közösségi intézkedések kereteit a vizek jó állapotának, jó potenciáljának elérése érdekében, előírja, hogy a tagállamok által 2009-ben kidolgozott Vízyűjtő-gazdálkodási Terveket 6 évente felül kell vizsgálni. Ennek keretében vizsgálni kell a vizek terheléseinek változását, a terhelések által okozott hatásokat és aktualizálni kell az állapotértékeléseket, illetve az előbbieket alapján felül kell vizsgálni az intézkedési terveket a fenntartható vízhasználat és az ökológiai igényeket is szem előtt tartva.

A második felülvizsgálat (VGT3) tétje, hogy a 2009-től 2015-ig, illetve 2015-től 2021-ig tartó előző két ciklus után most a VKI 2021–2027-es utolsó tervezési időszakára készülnek fel a tagországok, így Magyarország is, emiatt a ciklus végére elvárás a felszíni és felszín alatti vizek megfelelő állapotba hozása. A felülvizsgálat végleges dokumentációjának 2021. december 22-re kell elkészülni.

A VGT3 első vitaanyaga 2020. december 22-én került közzétételre a www.vizeink.hu oldalon és a kezdeti szakmai korrekciók után 2021 első félévében megkezdődött a dokumentum társadalmi vitája. A szakmai és társadalmi szervezeteknek,

természetvédelemben, környezetvédelemben vagy vízgazdálkodásban érintett csoportoknak és egyéneknek is lehetősége volt megismerni és véleményezni az anyagot. Számos értékes és megfontolandó javaslat, észrevétel érkezett. Ezek nagyban segítették a tervezők munkáját. 2021. augusztus 30 és szeptember 9 között online szakmai és területi fórumok kerültek megrendezésre, ahol az adott témakört bemutató előadások után lehetőség volt a tervezők és az érintettek, érdeklődők közti párbeszédre. Számos témakör került megvitatásra a felszíni és felszín alatti vizek állapotától a különböző vízhasználatokon át az éghajlatváltozás hatásáig. Az egyes részvízyűjtők (Duna, Tisza, Dráva, Balaton) sajátos problémáival külön területi fórumok foglalkoztak.

A társadalmi vita 2021. szeptember 15-én zárult le és ezután megkezdődött az észrevételek, javaslatok értékelése, ami alapján a tervezők véglegesítik a felülvizsgált Vízyűjtő-gazdálkodási Tervet.

A VGT3-mal kapcsolatos teljes dokumentáció, illetve a fórumok anyagai mindenki számára hozzáférhetőek a vizeink.hu weboldalon.

Váradai Zsolt | osztályvezető, VGVO

Háromoldalú találkozó a téli jégvédekezés tárgyában

A Magyar–Szerb Vízügyi Bizottság és az Állandó Magyar–Horvát Vízgazdálkodási Bizottság ülészakán hozott határozatoknak megfelelően és a vonatkozó szabályzatokkal összhangban idén 2021. december 2-án került sor a magyar, horvát és szerb jégvédekezési összekötők és szakértők találkozására. A tárgyalás célja az volt, hogy a felek megállapodjanak a jégvédekezés szempontjából magyar–szerb–horvát közös érdekű, Dunaföldvár és Vukovár közötti, 227 km hosszú Duna-szakaszon, a 2021/2022. évi téli időszakban esetlegesen bekövetkező, árvízi elöntés okozására képes jégjelenségek (jégtorlódások, jégtorlaszok) elleni védekezés feltételeiről.

A találkozó – a kialakult járványügyi helyzetre való tekintettel – a tavalyi évhez hasonlóan idén is videokonferencia formájában került megtartásra. A tárgyaláson az összekötő szervek kölcsönösen tájékoztatták egymást az aktuális hidrometeorológiai helyzetről és a középtávú, valamint a hosszú távú előrejelzésekről. Megállapításra került, hogy a hosszú távú előrejelzésekben rejlő bizonytalanságokra, valamint az esetlegesen bekövetkező szélsőséges meteorológiai eseményekre és a vár-

hatóan alacsony vízállásra való tekintettel a téli időszak második felében a dunai jégjelenségek kialakulásának lehetősége nem zárható ki.

A magyar fél tájékoztatta a szerb és a horvát felet, hogy a Dunaföldvár és az országhatár közötti közös érdekű Duna-szakaszra a korábbi megállapodásnak megfelelően négy jégtörő hajót biztosít. Ezek közül két jégtörő hajó szükség szerint a közös érdekű szakasz országhatár és Vukovár közötti részén végez jégtörést. Ugyancsak megerősítésre került, hogy amennyiben a hidrometeorológiai előrejelzések intenzív jégzajlásra, illetve jégbeállásra utalnak, és a teljes magyarországi Duna-szakasz jég helyzete, valamint a műszaki lehetőségek azt megengedik, úgy a magyar fél megvizsgálja annak lehetőségét, hogy a fent megadott két hajón kívül további két jégtörő hajó kerüljön levezénylésre az országhatár és Vukovár közötti közös érdekű Duna-szakaszra.

A felek megállapodtak abban, hogy a 2022/2023. évi jégvédekezési előkészítő tárgyalásra 2022 decemberében, Horvátország területén kerül sor.

Dukai Dávid | osztályvezető, VO

Interjú Gyuricza Istvánnal

Rövid bemutatkozás

1954. május 12-én születtem Mohácson. Édesapám termelőszövetkezeti dolgozó, édesanyám háztartásbeli asszony volt, emellett a szüleim jószág tartással is foglalkoztak. Felsőiskolán nevelkedtem, itt végeztem el az általános iskolai tanulmányaimat. A nyolcadik osztály befejezésével egy évre munkát vállaltam a dunafalvai Kossuth TSZ-nél, majd 16 évesen, 1970. szeptember 6-án léptem a vízügyi szolgálat kötelékébe. 1972 augusztusában, 18 éves fejjel megházasodtam és a rá következő évben megszületett a lányom. 1975 januárjában vonultam be Budapestre a műszaki századhoz, majd közel két év katonaság után 1976 decemberében szereltem le.

Miért választottad a vízügyi szakmát sok-sok évvel ezelőtt?

Egyrészt a természet, a határjárás, a „csavargó élet”... ezek mind olyan dolgok, amiket gyerekkoromtól fogva szerettem. Másrészt, ha az akkori fizetések és anyagi viszonyok szempontjából nézzük a dolgot, arányaiban nagy különbségek voltak. Sokkal jobban kerestem a vízügynél, mint – mondjuk - előtte a TSZ-ben.

Páratlan területi ismerettel rendelkezél, szinte azt mondhatjuk, hogy ismertél minden fűszálat a területeden. Ez az ismeret már gyermekkorodból fakad, vagy a vízügyi évek során gyűlt össze ez a tudás?

A dunafalvai, kandafoki és újmohácsi térségek egy részét már gyermekként is jól ismertem, viszont szorosabban a pályafutásom kezdetével kezdtem el ismerkedni a területekkel. '70-ben indult a karrierem a vízügynél, de még nem csatornaőrként. Az akkori csatornaőr keze alatt dolgoztam 10 évig mint segédőr. 1980-ban költöztem le Homorúdra a régi csatornaórházba, ahol már csatornaőrnek alkalmaztak. Homorúdi őrként sikerült felfedeznem, a budzsaki, hercegszántói, dávodi és nagybaracsikai környéket, szóval gyakorlatilag az egész szigethez volt közöm az életutam során. Közben Dunafalván építettem a saját házamat. Homorúdon 1987-ig laktam és szolgáltam, majd Falvára költöztem.

A mai világra nem jellemző, hogy valaki 47 éven keresztül egy munkahelyen dolgozzon. Téged mi motivált, hogy ennyi éven keresztül vízügyi maradtál?

Mint mondtam is, nagyon kötődtem és a mai napig kötődöm a természethez. Ez ad egy fajta kötetlenség-érzetet. Úgy hiszem, ez volt a legfőbb motiváló erő.

Melyek azok a fontosabb jellegű változások, amik az őrzésodban végbementek a kezdetektől nyugdíjba vonulásodig?

Mára szinte teljesen új vízhálózat lett kiépítve érrefelé az akkorihoz képest. Voltak csatornák, amik be lettek temetve, és létesítettek újakat. Azt hiszem, a legfontosabbak közé sorolnám a hidak és zsilipek felújítását, az új utak építését, a dréncsövek altalajba való fektetését a lapos területek lecsapolása végett.

Az ár- és belvízi védekezések rendszeres résztvevője voltál. Ha mindkettőből egyet-egyét ki kellene választani, amelyek számodra fontosabb jelentőséggel bírnak, melyikek lennének azok és miért?

Ez a kettő nekem - és persze még sokaknak - egy nagy összefüggő folyamat volt. Belvízvédekezésre lettem beosztva Dávod határában, a Keleti-főgyűjtő-csatorna mentén. Mivel az a

Emléklap átadás a dunai árvízvédekezésben végzett munkáért (2013)

környék alapvetően egy nagyon lapos terület, amit teljesen elöntött a víz, így ki sem látszott a föld, rohamcsónakkal közlekedtünk és hónapokig tartott. Alighogy véget ért ez a belvízvédekezés, rögtön vittek a Tiszára árvízvédekezésbe, fel, a Felső-Tisza-vidékre. Az árhullám húzódását végigkövettük egészen le Szegedig, szintén hónapokig tartó procedúra volt. Aztán hazajöttünk és máris várt minket a dunai árvíz (nevet), szóval én ezeket tartom számomra a legjelentősebbeknek, mivel szinte végeláthatatlannak tűnt a folyamat.

Ha a vízügynél eltöltött hosszú intervallumból egy bizonyos időszakot kiemelünk, mint számodra legjobbat és legharmonikusabbat, melyik lenne az és miért?

Azt hiszem 1980–85-ig. Fiatal voltam, intenzívebben mozogtam, gyorsabban végeztem a munkámat. Akkor még Homorúdon éltem, többet tudtam a jószágokkal foglalkozni és akkor építettem a házamat Dunafalván.

Mit tartasz a legnagyobb sikerednek, eredményednek, amit munkád során elértél?

Amikor a Felső-Tiszán védekeztünk. A töltés azon a szakaszon, amiért én voltam a felelős, teljesen át volt ázva, mert már meghágta a Tisza. Szabályosan lötyögött! Körülbelül délután 16 órára járt az idő, a tetőzés éjfélre volt várható. Homokzsákokra volt szükség a stabilizálás érdekében. A zsákokat a védelemvezető utasítására traktorral, pótkocsin akarták behozni a szakaszunkra. Felismertem a helyzet kockázatát, tudtam, hogy a traktor illetve a zsákok hatalmas súlya miatt azonnal megrogyna és átszakadna a gát. A Tiszáról tudni kell, hogy a tetőzés után gyorsan apad. Képes akár 40-50 centimétert is apadni óránként! Felhívtam a védelemvezető figyelmét a veszélyre, aki megfogadta tanácsomat és igazat adott nekem. Tanácsoltam, hogy a tőlünk nem messze található gyümölcsöshöz irányítsa a traktort és oda toborozzon embereket készenlétbe, akik kézi erővel fel tudják hordani a zsákokat hozzánk, mert így lényegesen csökkenteni tudjuk a súlyterhelést. Onnantól fogva a műveletért a teljes felelősség engem terhelt. Megállás nélkül raktuk a zsákokat a fáklyafénynél. A töltés minősége miatt borotvaélen táncoltam és életemben nem vártam még annyira az éjfélt! Végül szerencsére meg tudtuk menteni a szakaszt, de ha szakított volna, lehet, hogy én még mindig börtönben ülök (nevet).

A homorúdi őrház

Ilyen sok év alatt nyilván több életre szóló kapcsolat és barátság kötötték kollégák között. Feltételezem, nálad sincs ez másképp. Kik azok a kollégák, akikkel a mai napig ezt érzed?

Igen, így van. Hercegszántón volt csatornaőr a Dobler Pisti, és a jelenlegi nagybaracscai őr a Szabó Sanyi. Őket tudnám mondani. Együtt jártunk tanfolyamokra, árvizekben közösen védekeztünk, napi szinten találkoztunk. Nagyon szoros a kapcsolatunk, amit mindmáig rendszeresen tartok mindkettőjükkel. Minden esetben segítőkészek és ez oda-vissza működik!

Nyugdíjba vonulásod után a munka helyett mi vette át a vezető szerepet hétköznapijaidban?

A család és a horgászat (mosolyog). A családom Mohácson él és van két unokám is. Több időm van hozzájuk járni és foglalkozni velük. A horgászat pedig a hobbim, amit imádok, úgy-hogy erre is sok időt szentelek.

Összességében milyen szívvel gondolsz vissza a vízügyi szolgálatban eltelt oly sok évre?

Ilyen sok év alatt kap az ember hideget-meleget. Volt a jóból is és a rosszból is bőven. Azonban, ha mindent összevetünk, összességében nagyon jó véleményt alkotok a munkahelyemről. Csupa jó szívvel gondolok vissza a Vízügyre. Egy percig sem bánom, hogy ennél a cégnél töltöttem ezt a rengeteg időt.

Lejegyezte:

Brachinger Balázs | területi műszaki referens, BSZM

”

Örülök és hálás vagyok, hogy itt szolgálhattam 47 évet!

”

Az utolsó szemle (2017)

Elfeledett mesterségek: a kubikos

Hazánkban a római kortól kimutathatók az útépitési, mederrendezési és építkezési földmunkák. A legnagyobb föld és embertömegek megmozgatására az ármentesítés, lecsapolás, csatornázás és gátépítések alkalmával került sor, amely idővel a kubikosság létrejöttéhez vezetett. Az 1850-es évek elejéig még földmunkásokról beszélünk, elnevezésük az 50-es évek közepétől terjedt el.

A magyar kubikosság tehát a nagyszabású földmunkák következményeként alakult ki, elsősorban ott, ahol a legádázabb küzdelem folyt a vizekkel és ahol a legnagyobb tömegben állt rendelkezésre az olcsó munkaerő: mint például a Viharsarokban, Szolnok, Szentés, Csongrád, Vásárhely és Szeged környékén. A kubikosok voltak azok, akik kiléptek a mezőgazdaságból, a béres, summás, napszámos sorsból és váltak ingázó, kétlaki életet élő polgárrá. Szezonmunkások voltak, akik kora tavasztól a fagy beálltáig távol otthonuktól medret tisztítottak, ármentesítéssel termőföldet varázsoltak. A kubikosság a Kárpát-medencén belül a magyarságra korlátozódott. Ez azzal magyarázható, hogy Európában sehol sem végeztek ilyen nagyszabású ármentesítési munkálatokat. De nem csak itthon, hanem Közép-Európa folyórendezési és más földmunkálataiban is tevékenyen részt vettek például Franciaországban, Olaszországban, Németországban és Ausztriában is. Elnevezésük feltehetően a német Kubikmeter szóból ered. A mértékegységet jelölő szó teljesítmény utáni fizetést hordoz magában. Egy kubikméter (köbméter) kidobálásának előre meghatározott összege volt, ahány kubikot kidobott úgy kapta érte a fizetését.

A kubikos talicskán tolta a munkaeszközeit, valamint a cókmozót, azaz mindazt, ami a többhetes távollétben szükséges volt számára: szűr, pokróc, ponyva, ing, gaty, kapca, bocskor, csizma, 2-4 kg szalonna, tarhonya, zsír, paprika, hagyma, kenyér, kis faládikában: fésű, tűkör, olló, beretva, tű és cérna, valamint, kanál, korsó, bogrács. Az idényjellegű munkák helyszínére érkezve, egyszerű kunyhókat építettek maguknak, sokszor félig földbe ásva, a tetőt gallyakkal és gyeppelel rakták ki.

10-25 fős csoportokban, bandákban dolgoztak. Élükön a bandagazdával, akinek feladata közé tartozott a csapat megszervezése. A bandagazda csak komoly, megbízható ember lehetett, mivel neve szavatolta az elvégzett munka minőségét. Ő tartotta a mérnökkel a kapcsolatot és ő egyezett meg a teljesítményberről is. Tudta kikre lehet számítani ezért maga köré olyan munkásokat szervezett, akikkel haladt a munka. Meghatározó volt, hogy milyen sorrendben vette fel a kubikosokat a munkára. Megvolt mindig mindenkinek a sorszáma, melyek közül az első a bandagazdát illette. Ha valakit a szezon kezdetekor hetes számmal vettek fel, azt novemberben is hetes illette. Az elvállalt munkát egyenlő arányban teljesítették, ha valaki a nap folyamán elmaradt munkájával előfordult, hogy éjjel felkelt, hogy befejezze a rászabott feladatot.

A kubikos saját szerszámaival dolgozott, talicskát, ásót, lapátot, csákányt és fejszét vitt magával. A kubikos talicska önsúlya kb. 30 kg, rakodótérfelület 1/14-1/16 m³, a belerakott föld súlya 100-110 kg. E talicskatípust előbb a bognárok, később már a

hivatásos talicskakészítők készítették, a kubikosok tapasztalatait, ajánlásait figyelembe véve, hogy könnyebben tolható és fordulékonyabb legyen. A kerék méretét és helyzetét úgy változtatták, a hátsó támfal nagyságát olyan mértékűre növelték, hogy tolás közben a súly legnagyobb része, az összsúly kb. 70%-a a kerékre nehezedik, a szarvakra csupán egyharmada jut, így csak 30-35 kg-ot kell kézzel emelni. Az emelést és a tolást megkönnyítette még a „nyakló” is. Ezt a hevedert ferdén a vállukon vetették át, anyaga bőr vagy gurtni volt. Utóbbit kötelesnél vették, előbbit kioregedett lószerszámból ki-kimaga készítette. A nyakló végeit erős zsinórral vagy szíjjal kötözték a talicska szarvára.

Nem volt mellékes a faanyag kiválasztása. A talicskakészítéshez szil-, kőris-, fűz-, tölgy-, bükk-, fenyő-, nyár- és akácfát használtak fel. Agynak legjobb a szilfa, küllőnek az akác, mert ez jó szálas, de lehetett bükk-, tölgy- és kőrisfából is. Talpnak szintén a szilfa volt a legalkalmasabb. A jó talicska egy életre készült.

A talicskát virradattól napnyugtáig töltötték és ürítették, 4-5 óránként volt egy pipaszünet. „Ha a bandagazda elkiállította magát: Gyúdzsd meg! akkor mindenki megállt és rágyújtott. Olyan kubikos nem volt, aki nem állt meg.”¹

A kubikra járás alsó életkora 15 évnél kezdődött. Az apa maga mellé vette fiát, az első szezont együtt kubikolták végig, majd a következő év tavaszán a fiú már önállóan dolgozott, keresővé vált.

Étkezés

Takarékosságból és egyszerűsítés kedvéért kialakultak az egy fedél alatt háló kunyhó-társaságok és a közösen főző szakácspartik. A szakácsparti tagjai naponta felváltva főztek egymás készleteiből az alapanyagok nagyobb részét hazulról vitték. Reggel általában szalonnáztak és tejet ittak, esténként a szalonnát meg is sütötték. Délben egytálételt készítettek, amelynek alapja a tarhonya, lebbencs, és a burgonya volt. A friss hús ünnepi eledelnek számított, leginkább a marha és birkahúst kedvelték, baromfit nagyon ritkán ettek. Étkezésük nem különbözött az alföldi pásztorokétól.

Viselet

A kubikolás kezdetétől fogva a paraszti bő ing, bő gatyva volt jó időben a munkaruha. E ruhadarabok a paraszti és a talicskás munka miatt is állandóan szűkültek. A fehér inget később a kék vászon váltja fel. Bakancs és csizma helyett a hivatásos kubikosok bocskorcipőt viseltek, amely a pallón való járást tette lehetővé, csatornamunkát csizmában végezték. Nyáron különféle kalapokat, télen kucsmát hordtak, felsőruházatként subát. A két világháború közti időszakban elmaradt a kék ing és a gatyva, helyette konfekciós ingek, trikók rövid klottgatyák terjedtek el. A bocskort szandálfélék, leginkább bakancs váltja fel, a bőrcsizmát pedig a gumicsizma. Fejfedőként a micisapka terjedt el, a kalap megmaradt az ünnepekre. Ünnepi alkalmakkor parasztpolgári és kispolgári öltözetet viseltek. Munkaruhától eltérő anyagú és színű pantallóban jártak, amelyhez mellény, kiskabát dukált.

Munka után

A vasárnap munkájukban szünetet jelentett. Ilyenkor, ha közelben dolgoztak, hazamentek, hogy élelmüket, fehérneműjüket felfrissítsék, és a családdal találkozhassanak, a ház körül munkát végezzenek. Ha erre nem volt lehetőség, akkor tisztálkodással, mosással, varrással töltötték

Felhasznált irodalom:

¹ Szőke Anna: A messze földön híres kishegyesi kubikosok
Katona Imre: A magyar kubikosok élete
<https://szegedpanorama.blogspot.com>
<https://www.arcantum.com>

A felhasznált fotók az ADUVIZIG médiatárából származnak.

a napot, mert a hivatásos kubikosok nehéz helyzetükben is mindig igyekeztek ápolni magukat. Ha település közelében dolgoztak, akkor az időt ott töltötték el. Körülnéztek, a számukra hasznosítható dolgokat jól megjegyezték, ezért az anyagi és szellemi kultúra elemeinek elterjesztésében fontos szerepet játszottak. A kubikosok megtartották nyelvjárásukat, a családi szokásaikat, elhagyták viszont az ünnepeiket, a karácsonyt és a jelesebb névnapokat kivéve. Ahol nagyobb számban éltek, külön kubikosbált is tartottak, és rendszerint saját zenekaruk is volt. Remek táncosok voltak; sok műdalt és népdalt ismertek, a mesemondás azonban majdnem teljesen kiveszett körükből.

Kubikosság vége

A 19. század fordulóján, egészen az 1950-es évekig a földmunkák nemigen voltak gépesítve. Minden ásót igénylő munkát jórészt kézi erővel végezték. A gépesítés megjelenése és elterjedése a klasszikus kubikos szakma végét jelentette. A munkások egy része gépkezelő lett, más része segédmunkás vagy szakmunkás.

Köszönet Horváth Ninettnek, az Ady Endre Városi Könyvtár munkatársának a forrásanyag összegyűjtésében való segítségéért.

Összeállította:

Rózsa Gyöngyvér | PR referens, IJO

A továbbképzési ciklus zárása, 2021. évi oktatás

Az idei év a 2018. január 1-jétől bevezetett kötelező továbbképzés negyedik, egyben utolsó éve azoknak a közalkalmazottaknak, akiknek a továbbképzési kötelezettsége 2018. január 1-jén kezdődött. E dolgozóknak az adott munkaköri kategóriára a négy továbbképzési évre előírt továbbképzési pontokat teljes egészében meg kell szerezniük ahhoz, hogy a kormányrendelet által előírt kötelezettséget teljesítsék. 2022. január 1-jétől egy újabb négy éves továbbképzési ciklus kezdődik majd számukra, amelyben ismét feladat lesz a szükséges pontok megszerzése.

A továbbképzési kötelezettség bevezetésének időpontját követően kezdődött továbbképzési kötelezettségek esetében is szükséges a jogszabály által előírt korlátok figyelése. Minden közalkalmazott esetében a saját továbbképzési ciklusához igazodó években – amely ciklus azon esetekben, amikor nem január 1-jén kezdődik a továbbképzési kötelezettség, nem azonos a naptári évvel – szükséges vizsgálni a jogszabályi megfeleléseket.

A 391/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet alapján a továbbképzési kötelezettség a próbaidő leteltét követő napon kezdődik.

A közalkalmazottnak a továbbképzési időszak egyes éveiben kötelező megszereznie a továbbképzési időszakban teljesítendő összes továbbképzési pont legalább 15%-át úgy, hogy a továbbképzési időszak harmadik évének végére a továbbképzési időszakban teljesítendő összes továbbképzési pont legalább 75%-át elérje.

A közalkalmazottnak megszűnik a továbbképzési kötelezettsége, ha a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig öt évnél rövidebb idő van hátra.

A továbbképzési időszak megszakad, ha a továbbképzésre kötelezett közalkalmazotti jogviszonya megszűnik. A továbbképzési időszak újraindul, ha a volt közalkalmazott a továbbképzési időszak alatt a vízügyi igazgatási szervnél ismételten közalkalmazotti jogviszonyt létesít.

Ha a közalkalmazott csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási segély, gyermekgondozási díj igénybevétele, tartós külszolgálat teljesítése miatt vagy egyéb okból három hónapot meghaladóan fizetés nélküli szabadságot vesz igénybe, vagy három hónapot meghaladó időtartamban betegség miatt keresőképtelenné válik,

a továbbképzési időszakban szerzendő tanulmányi pontokat időarányosan kell teljesítenie. Ha a közalkalmazott olyan iskolarendszerű vagy iskolarendszeren kívüli képzésen vesz részt, amely képzettség megszerzése a munkaköre betöltéséhez követelmény, vagy magasabb munkakör betöltése érdekében szükséges, a képzés megkezdése hónapjának első napjától a képzés befejezése naptári évének végéig a továbbképzési időszak szünetel, ekkor a továbbképzési időszakban szerzendő pontokat időarányosan kell teljesíteni.

A 2021. évre tervezett összes jelenléti képzés 2021. május 13. és 2021. július 15. közötti időszakban megtartásra került. Ezt követően 2021. évben jelenléti képzés – az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság története címmel – kizárólag az újonnan belépő munkavállalók részére került megrendezésre 2021. november 29-én.

Az idei évben a pandémiás helyzetre való tekintettel az e-learning képzéseket részesítették előnyben a kollégák. A 2021. szeptember 1. és 2021. november 30. közötti időszakban elvégezhető, az egyéni továbbképzési tervekben rögzített e-learning oktatásokkal minden továbbképzésre kötelezett dolgozó megszerzi majd a minimálisan hiányzó, 2021. december 31-ig jogszabály által előírt továbbképzési pontját.

Az igazgatóság összes számítógép előtt dolgozó kollégájának, akik az igazgatóság informatikai hálózatba kapcsolt számítógépen dolgoznak és a korábbi években teljesítették az „Informatikai biztonság” című képzést – ide értve a továbbképzésre nem kötelezett dolgozókat is – a 2021. november 2. és 2021. november 30. közötti időszakban kötelezően el kell végeznie az „IT biztonság felhasználók részére” e-learning képzést.

2021. októberében három fő szerzett építő- és anyagmozgató gépkezelő OKJ-s bizonyítványt, valamint a hozzájuk tartozó lánctalpas kotró és traktor alapú univerzális földmunkagép-kezelői jogosítványt.

Az oktatási tervekben szereplő – a kötelező továbbképzés rendszerén kívül eső – képzések, oktatások többsége a jelenléti képzési forma miatt az év első félévében nem került megtartásra, ezen képzések többségének megvalósítása várhatóan november végéig befejeződik.

Pintér Judit | oktatási, képzési referens, KO

Kiemelkedő és példamutató szakmai munka elismerése

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója, Láng István úr nemzeti ünnepünk, október 23-a alkalmából kiemelkedő és példamutató szakmai munkája

elismeréséül Megyerei Árpád urat, igazgatóságunk geodéziai és térinformatikai referensét SZAKTERÜLETI ÉREM elismerésben részesítette.

Kollégánk elismeréséhez szívből gratulálunk, munkájához sok sikert és jó egészséget kívánunk!

Fotó: Romet Róbert (OVF)

PROGRAMAJÁNLÓ

Képre álmódott bajai mesék

Ifj. Éber Sándor négy festménye tért vissza igazgatósági székházunk irodáiból néhány hónapos látogatásra „szülőhelyükre”, a bajai Éber család lakóházából és műterméből kialakított emlékházba. A bajai Türr István Múzeum „Képre álmódott bajai mesék” címmel 2021. július 31-én időszakos kiállítást nyitott a két festőművész: apa és fia, idősebb és ifjabb Éber Sándor a város egy-egy részletét megjelenítő képeiből. A bemutatón az 1920-as évektől egészen az 1980-as évekig láthatjuk Baja utcáit, ikonikus helyeit. Közintézményektől és magángyűjteményekből a múzeum olyan képeket is megszerzett a kiállítás időtartamára, amelyeket a nagyközönség az Éber-ház állandó tárlatán még

nem láthatott. Igazgatóságunkat is megkereste az emlékház jelenlegi kurátora, id. Éber Sándor dédunokája, Éber Anna, aki ifj. Éber Sándor négy képét kérte kölcsönbe. A kérésnek Telkes Róbert igazgató úr szívesen eleget is tett, és a kölcsönzési szerződés megkötését követően a múzeum munkatársai megfelelő körültekintéssel és óvatossággal szállították el a kiválasztott festményeket. Az üresen maradt falak viszont szomorúan ásítottak kollégáinkra, ezért elhatároztuk, hogy meglátogatjuk naponta látott, de most mégis hiányzó képeinket. Éber Anna szíves meghívására az egyik délután, tizenhárom fős, képzőművészetek iránt érdeklődő csapatunk az ő szakszerű kalauzolásával megtekint-

tette a régi polgári lakóházat, annak hangulatos belvárosi kertjét és az újonnan szervezett időszakos tárlatot. A bemutató remek felépítését dicséri, hogy mindvégig fenntartotta bennünk az érdeklődést: vajon mikor pillanthatjuk már meg az új környezetbe elhelyezett „vízügyes” képeket, és azok milyen benyomást tesznek majd ránk. Időrendben haladva először a családfő, id. Éber Sándor olajfestményeivel díszített termet láthattuk, ahol a később utcanévadóvá vált híres bajai személyek (Bellosics Bálint, Fülep Lajos, Nagy István) arcképei mellett az egykori Centrál Kávéházat fedezhettük fel még földszintes épület korában, és egy új szerzeményt is, amely a valamikori Petői-szőlők területén álló házat ábrázolja. A következő helyiségben bepillantást nyertünk a család freskófestő művésztébe, majd a mester leánya, Éber Anna gyönyörű alkotásaiba. Egy külön szobában helyezték el ifj. Éber Sándor bajai utcarészleteket megjelenítő munkáit. Szemünk elé tárult a régi Baja: a barátok temploma, a Szent János-kápolna, a még fákkal benőtt Csermák tér és az Ertl-kert. Az egyik képen az artézi kút környékére lettünk figyelmesek, amelyen a művész még egyik volt munkatársunk édesapját, az ötéves szovjet hadifogságból hazatért korábbi bagatellbírót, Király Sándort is megörökítette, amint lajtoskocsijával a lakosságnak hordja az állandóan csorgó kút vizét. Már-már kételyek merültek fenn bennünk, hogy egyáltalán idekerültek-e képeink, amikor az utolsó teremben megpillanthattuk azokat. Az általunk jól ismert pasztellek: a Téli Sugovica két képe, a Vörös híd és a Hajnali táj jól illeszkedett a tematikus csoportosításba:

az egyik falon a Sugovicán kikötött valamikori halászbárkákat ábrázoló művek sorakoztak, a másikon öt alkotás fő témája a Vörös híd volt. A szántjánosi városrésze vezető, vörösré festett kis híd története is végigkísérhető a képeken: megjelent dísztelenül, majd mellvédjén a Pecás fiú szobrával, végül az 1956-os jegesár következtében romba dőlten. A koraestébe nyúló tárlatvezetéshez csatlakozott az emlékház nyugalmazott kurátora, Kollárné Éber Orsika is, akitől az Éber-képek szakavatott restaurátoraként a neves elődök alkotói munkájáról, a festéshez használt eszközökről és néhány műhelytitokról is hallhattunk érdekességeket. Várakozásunkat felülmúlta a gyűjtemény jelenleg megtekinthető együttese, valóban találkozhattunk az Éber-házat már többször járt múzeumlátogatóknak is az újdonság erejével ható képekkel, az esztétikai élményen túl pedig megismerkedtünk az Éber művészcsalád történetével és a bajai társadalomban betöltött sokrétű és kiemelkedő szerepével.

dr. Petz Gábor | osztályvezető, IJO

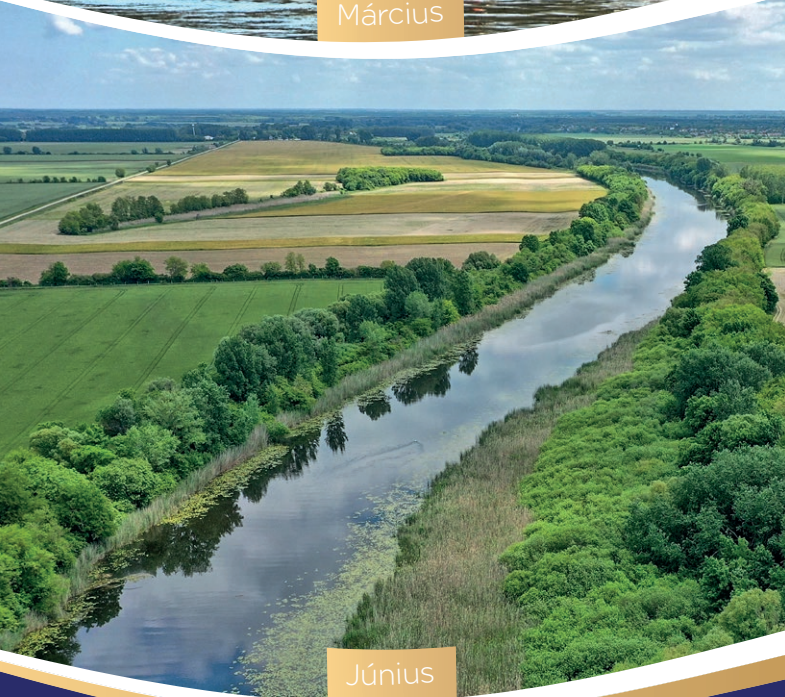
ifj. Éber Sándor: Vörös híd
(1965)

ifj. Éber Sándor: Hajnali táj
(1956)

Március

Június

Szeptember

IMPRESSZUM

Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság lapja

Kiadó: Telkes Róbert igazgató

Szerkesztőbizottság: Mándity Milán, dr. Petz Gábor, Rózsa Gyöngyvér

Címlap fotó: Rózsa Gyöngyvér

Hátlap fotók: Veréb Dávid, Maródi Gyula, Bende Tamás (OVF)

Grafikus tördelő: Heberling Roland

Kiadja az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság

6500 Baja, Széchenyi I. u. 2/c.

Telefon: 79/525-100

Honlap: www.aduvizig.hu